

Trestní odpovědnost právnických osob

Setkání interních auditorů z oblasti průmyslu
Praha, 28. února 2017

Trestní odpovědnost právnických osob

- zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob („**ZTOPO**“)
- možnost stíhat trestnou činnost právnických osob po 1. lednu 2012
- novela ZTOPO (zákon č. 183/2016 Sb.) s účinností od 1. prosince 2016

Novela ZTOPO: před a po

Problematické body před novelou

- nelogicky omezený výčet trestných činů, za které je právnická osoba trestně odpovědná
- přičitatelnost jednání fyzické osoby právnické osobě
- (ne)možnost odepřít svědeckou výpověď proti právnické osobě jako osobě blízké

Co přináší novela ZTOPO

- rozšíření počtu trestných činů, za které je právnická osoba trestně odpovědná
- možnost tzv. vyvinění se („přílepek“)
- omezení využití institutu účinné lítosti

Na koho se ZTPO vztahuje

ZTPO se vztahuje na všechny právnické osoby, které

- mají sídlo v ČR, nebo
- mají na území ČR umístěn závod nebo organizační složku, nebo
- na území ČR vykonávají svoji činnost, nebo
- mají na území ČR majetek

ZTPO se nevztahuje na

- ČR
- ÚSC při výkonu veřejné moci.

Za které trestné činy jsou PO odpovědné

Dříve tzv. pozitivní výčet TČ

- PO odpovědné pouze za taxativně vyjmenované trestné činy v ZTPO

Nově tzv. negativní výčet TČ

- od 1. prosince 2016 jsou PO odpovědné za veškeré trestné činy s výjimkami uvedenými v § 7 ZTOPO
- zvýšení počtu TČ z 84 na cca 200

Jaké tresty mohou být PO uloženy

- zrušení právnické osoby
- propadnutí majetku
- peněžitý trest
  - maximální výše 1.460.000.000,- Kč
  - denní sazba x počet denních sazeb
- propadnutí věci
- zákaz činnosti
- zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži
- zákaz přijímání dotací a subvencí
- uveřejnění rozsudku

- „nepsaný trest“: ohrožení reputace

Jak odpovědnost PO funguje

1. Musí se jednat o **TČ, který je uveden v trestním zákoně.**
2. Tento TČ je spáchán **jménem právnické osoby, nebo v jejím zájmu, nebo v rámci činnosti** právnické osoby.
3. TČ musí být spáchán **osobou v určitém postavení.**
4. TČ musí být právnické osobě tzv. **příčitatelný.**

Kým může být TČ spáchan I.

Jednání těchto osob lze právnické osobě tzv. přičítat bez dalšího:

- a) statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba **ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby**, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat,
- b) osoba **ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby**, která u této právnické osoby vykonává řídící nebo kontrolní činnost, i když není osobou uvedenou v písmenu a), nebo
- c) ten, kdo vykonává rozhodující vliv na řízení této právnické osoby, jestliže jeho jednání bylo alespoň jednou z podmínek vzniku následku zakládajícího trestní odpovědnost právnické osoby.

Kým může být TČ spáchan II.

Jednání těchto osob lze PO přičítat při splnění dalších podmínek:

- zaměstnanec nebo
- osoba v obdobném postavení (dále jen „zaměstnanec“) při plnění pracovních úkolů, i když není osobou uvedenou na předchozím slidu.

Přičítat lze trestný čin jen tehdy, pokud byl zaměstnancem spáchan:

- na podkladě rozhodnutí, schválení nebo pokynu orgánů PO nebo osob uvedených na předchozím slidu anebo
- proto, že tyto osoby neprovedly taková opatření, která měly provést podle jiného právního předpisu nebo která po nich lze spravedlivě požadovat, zejména neprovedly povinnou nebo potřebnou kontrolu nad činností zaměstnanců nebo jiných osob, jimž jsou nadřizeny, anebo
- neučinily nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení následků spáchaného trestného činu.

Tzv. vyvinění

- „přílepek“, který se dostal do novely ZTOPO až během legislativního procesu v PS
- PO se trestní odpovědnosti zproští, pokud vynaložila **veškeré úsilí, které na ní bylo možno spravedlivě požadovat**, aby spáchání protiprávního činu zabránila
- uplatní se ve vztahu ke všem kategoriím osob, jejichž jednání může být právnícké osobě přičitatelné
- důkazní břemeno

Důvody zániku trestní odpovědnosti

1. Promlčení

2. Účinná lítost

– splnění určitých podmínek:

1. TČ dokonán

2. PO dobrovolně upustila od dalšího protiprávního jednání a odstranila nebezpečí / zamezila následku / učinila oznámení.

– novela ZTOPO zavádí **omezení využití institutu účinné lítosti**

– vyloučeny další zejména korupční trestné činy (např. pletichy v insolvenčním řízení)

Reakce na novelu ZTOPO

Co novela ZTOPO znamená prakticky

- trestní stíhání PO aktivuje **zvýšené riziko pro statutární orgány (popř. členy dozorčí rady) vyplývající z jejich povinnosti postupovat s péčí řádného hospodáře**
  - možnost trestního stíhání těchto osob pro TČ porušení povinnosti při správě cizího majetku
- odpovědnost osob, kterým náleží povinnost péče řádného hospodáře ve vztahu k PO, za nastavení vhodných mechanismů pro využití institutu vyvinění
- **význam compliance**

Věra Kočicová

Advokátka

KPMG Legal s.r.o., advokátní kancelář
Pobřežní 648/1a
Praha 8, 186 00
Česká republika

Tel +420 222 123 869

vkocicova@kpmg.cz

kpmg.cz

© 2017 KPMG Legal s.r.o., advokátní kancelář, a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.